

Bartoszu, Bartoszu

Bartoszu, Bartoszu,
Oj nie traćwa nadziei,
Oj nie traćwa nadziei,
Bóg nas błogosławi,
Ojczyznę nam zbawi.
Bóg nas błogosławi,
Ojczyznę nam zbawi.

**Patrz w górę, tam w górę,
Poglądaj do Boga,
Większa miłość Jego,
Niżli przemoc wroga.**

Z maleńkiej isierki
Oj, Wielki ogień bywa,
Oj, Wielki ogień bywa,
Oj pękna, choć twarde
Przemocy ogniwa!
Oj pękna, choć twarde
Przemocy ogniwa!

**Oj ostre! Oj ostre,
Ostre kosy nasze,
Wystarczą na krótkie
Moskiewskie pałasze.**

Pieśń znana jako *Krakowiak Kościuszki* lub *Krakowiak kosynierów*. Słowa napisał Marcei Jan Strzałkowski w 1837 r, polski poeta I działacz konspiracyjny.

Jak długo na Wawelu

Jak długo w sercach naszych
Choć kropla polskiej krwi,
Jak długo w sercach naszych
Ojczysta miłość tkwi,

**Stać będzie kraj nasz cały,
Stać będzie Piastów gród,
Zwycięży Orzeł Biały,
Zwycięży polski lud.**

Jak długo na Wawelu
Brzmi Zygmunowski dzwon,
Jak długo z gór karpackich
Rozbrzmiewa polski ton,

Stać będzie....

Jak długo Wisła wody
Na Bałtyk będzie słać,
Jak długo polskie grody
Nad Wisłą będą stać,

Stać będzie...

Jej autorem był krakowski dramatopisarz, autor wielu polskich sztuk teatralnych (m.in. wodewilu Królowa przedmieścia) - Konstanty Krumłowski. Data powstania utworu jest sporna: jedne źródła podają, że powstała pod koniec XIX wieku, inne że ok. roku 1920.

Ostatni mazur

Jeszcze jeden mazur dzisiaj,
choć poranek świta,
"Czy pozwoli panna Krzysia?"
młody ułan pyta.
I tak długo błaga, prosi,
boć to w polskiej ziemi:
**W pierwszą parę ją unosi,
a sto par za niemi.**

On jej czule szepcze w uszko
ostrogami dzwoni,
W pannie tłucze się serduszko
i liczko się płoni.
Cyt, serduszko, nie płoń liczka,
bo ułan niestały:
**O pół mili wre potyczka,
słysząc pierwsze strzały.**

Słysząc strzały, głos pobudki,
dalej na koń, hurra!
Lube dziewczę porzuć smutki,
dokończym mazura.
Jeszcze jeden krąg dokoła,
jeden uścisk bratni,
**Trąbka budzi, na koń woła,
mazur to ostatni.**

Tekst *Ostatniego mazura* napisał Ludwik Ksawery Łubiński, twórca wierszowanych utworów patriotycznych, uczestnik powstania styczniowego. Twórcą melodii jest Fabian Tymolski, autor około 200 tańców (mazurków, polonezów, marszów, krakowiaków), znany dzisiaj tylko z tej jednej pieśni.

Piechota

Nie noszą lampasów lecz szary ich strój,
Nie noszą ni srebra, ni złota,
Lecz w pierwszym szeregu podąża na bój
Piechota, ta szara piechota. x 2

**Maszerują strzelcy, maszerują,
Karabiny błyszczą, szary strój,
A przed nimi drzewca salutują,
Bo za naszą Polskę idą w bój!**

Idą, a w słońcu kołysze się stal,
Dziewczęta zerkają zza płota,
A oczy ich dumne utkwione są w dal,
Piechota, ta szara piechota! x 2

**Maszerują strzelcy, maszerują,
Karabiny błyszczą, szary strój,
A przed nimi drzewca salutują,
Bo za naszą Polskę idą w bój!**

Nie grają im surmy, nie huczy im róg,
A śmierć im pod stopy się miota,
Lecz w pierwszym szeregu podąża na bój
Piechota, ta szara piechota. x 2

**Maszerują strzelcy, maszerują,
Karabiny błyszczą, szary strój,
A przed nimi drzewca salutują,
Bo za naszą Polskę idą w bój!**

Piechota powstała prawdopodobnie pod koniec pierwszej wojny światowej. Melodię tej pieśni napisał Leon Łuskino, literat i kompozytor. Często podawany jest też za autora tekstu razem z Bolesławem Lubicz-Zahorskim.

Pierwsza Brygada

Legiony to żołnierska nuta,
Legiony to ofiarny stos.
Legiony to żołnierska buta,
Legiony to straceńców los

**My, Pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy swój życia los,
Na stos, na stos.**

O ileż mąk, ileż cierpienia,
O ileż krwi, wylanych łez.
Pomimo to - nie ma zwątpienia,
Dodawał sił - wędrówki kres.

**My, Pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy swój życia los,
Na stos, na stos.**

Krzyczeli, żeśmy stumanieni,
Nie wierząc nam, że chcieć to móc.
Laliśmy krew osamotnieni,
A z nami był nasz drogi wódz!

**My, Pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy swój życia los,
Na stos, na stos.**

Melodia marsza pochodzi sprzed 1914 r i jest dziełem nieznanego kompozytora. W 1917 r. powstał tekst, a napisało go dwóch legionistów; Tadeusz Biernacki oraz Andrzej Tadeusz Hałaciński.

Pierwsza Kadrowa

Raduje się serce, raduje się dusza
Gdy Pierwsza Kadrowa na wojenkę rusza

**Oj da, oj da dana, kompanio kochana
Nie masz to jak pierwsza, nie!**

Chociaż w butach dziury, na mundurach łąty
To Pierwsza Kadrowa pójdzie na armaty

**Oj da, oj da dana, kompanio kochana
Nie masz to jak pierwsza, nie!**

Chociaż do Warszawy mamy długą drogę
Ale przejdziem migiem, byle tylko w drogę

**Oj da, oj da dana, kompanio kochana
Nie masz to jak pierwsza, nie!**

Piosenka ***Pierwsza Kadrowa*** powstała w sierpniu 1914 r. w Pierwszej Kompanii Kadrowej utworzonej przez Józefa Piłsudskiego podczas marszu “Kadrówki” z krakowskich Oleandrów do Kielc. Wkraczając do miasta żołnierze śpiewali piosenkę o swojej kompanii na znaną melodię ludową *Siwa gąska siwa, po Dunaju pływa*.

Płynie Wisła, płynie

Płynie Wisła, płynie
Po polskiej krainie, (bis)
Zobaczyła Kraków, pewnie go nie minie. (bis)

Zobaczyła Kraków,
Wnet go pokochała, (bis)
A w dowód miłości wstęgą opasała. (bis)

Płynie Wisła płynie,
Po polskiej krainie (bis)
A dopóki płynie Polska nie zaginie. (bis)

Tekst pieśni *Płynie Wisła, płynie* napisał Edmund Wasilewski, autor poematów i wierszy patriotycznych związanych z Krakowem. Twórcą melodii jest Kazimierz Hoffman, pianista, dyrygent, pedagog, kompozytor.

Przybyli ułani pod okienko

Przybyli ułani pod okienko, (bis)
Pukają, wołają: "puść panienko!" (bis)

"O Jezu, a cóż to za wojacy?" (bis)
"Otwieraj! Nie bój się to czwartacy!" (bis)

Przyszliśmy napić nasze konie, (bis)
Za nami piechoty pełne błonie." (bis)

"O Jezu! A dokąd Bóg prowadzi?" (bis)
"Warszawę odwiedzić byśmy radzi. (bis)

Piosenka *Przybyli ułani pod okienko* powstała w 1914 r. Autorem tekstu, ułożonego do melodii ludowej jest Feliks Gwiżdż, dziennikarz, literat, oficer IV Pułku Piechoty Legionów.

Ułani, ułani, malowane dzieci

Ułani, ułani
Malowane dzieci
Niejedna panienska
Za wami polecą

Hej, hej ułani
Malowane dzieci
Niejedna panienska
Za wami polecą

Niejedna panienska
I niejedna wdowa
Za wami ułani
Polecieć gotowa

Hej, hej ułani
Malowane dzieci
Niejedna panienska
Za wami polecą

Jedzie ułan, jedzie
Konik pod nim płąsa
Czapkę ma na bakier
I pokręca wąsa

Hej, hej ułani
Malowane dzieci
Niejedna panienska
Za wami polecą

Piosenka *Ułani, ułani, malowane dzieci* należy do najpopularniejszych pieśni śpiewanych w czasie pierwszej wojny światowej. Zarówno autorzy muzyki jak i tekstu nie są znani.

Wojenka

Wojenko, wojenko, cóżeś ty za pani,
Że za tobą idą, że za tobą idą
Chłopcy malowani?
Że za tobą idą, że za tobą idą
Chłopcy malowani?

Chłopcy malowani, sami wybierani,
Wojenko, wojenko, wojenko, wojenko,
Cóżeś ty za pani?
Wojenko, wojenko, wojenko, wojenko,
Cóżeś ty za pani?

Na wojence ładnie, kto Boga uprosi,
Żołnierze strzelają, żołnierze strzelają,
Pan Bóg kule nosi.
Żołnierze strzelają, żołnierze strzelają,
Pan Bóg kule nosi.

Wojenko, wojenko, co za moc jest w tobie?
Kogo ty pokochasz, kogo ty pokochasz
w zimnym leży grobie.
Kogo ty pokochasz, kogo ty pokochasz
w zimnym leży grobie.

Wojenka występująca także pod tytułem *Legun na wojence* jest prawdopodobnie przeróbką piosenki ludowej rozpoczynającej się od słów; *Wojenka, wojenka, to se piękna pani*, dokonaną przez nieznanego autora.

